

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติได้กล่าวเรื่องลำไยว่า ลำไยสามารถเจริญเติบโตได้ในปะเทศใกล้เคียงร้อนแต่มีอากาศเย็น โดยอุณหภูมิเฉลี่ย 15-22 องศาเซลเซียส ในช่วงฤดูหนาวที่จำเป็นต่อการออกดอก ลำไยสามารถเจริญเติบโตได้ดีในภาคใต้ ภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ภาคใต้ที่ประเทศไต้หวัน ภาคเหนือและภาคกลางของประเทศไทย ส่วนที่อื่น ๆ เช่น เวียดนาม ภูคควินแลนด์ ประเทศออสเตรเลีย รัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา แต่มีผลผลิตน้อย ลำไยสามารถเจริญเติบโตได้ดีโดยเฉพาะประเทศที่มีพื้นที่ราบและอากาศร้อน โดยเฉพาะประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศไทย และประเทศไต้หวัน ที่มีการส่งออกลำไยไปยังต่างประเทศ

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีประวัติการปลูกลำไยมากกว่า 2,000 ปี มีพื้นที่ปลูกลำไยในปี พ.ศ. 2540 (ค.ศ.1997) 2,702,500 ไร่ มีผลผลิตทั้งหมด 232,000 ตัน ลำไยสามารถเจริญเติบโตได้ดีในจังหวัดกวางดง กวางสี ฟูเจี้ยน เสฉวน ยูนนานและไห่หนาน สามจังหวัดแรกมีผลผลิตลำไยมากกว่าที่จังหวัดอื่นแต่ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนยังมีการนำเข้าลำไยมาก (<http://www.fao.org/DOCREP/003/X6908E/x6908e0g.htm>)

สำหรับประเทศไทยพื้นที่ปลูกลำไยส่วนใหญ่อยู่ภาคเหนือ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ภูมิประเทศและภูมิอากาศเหมาะสำหรับการปลูกลำไยเป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน สามารถสร้างรายได้แก่เกษตรกรได้อย่างดีเยี่ยม และด้านเทคโนโลยีการปลูกและการผลิตเข้าเสริมและพัฒนาไปสู่การผลิตอย่างจริงจัง จึงได้มีการขยายผลการส่งเสริมการปลูกและผลิตไปสู่พื้นที่ในจังหวัดอื่น ๆ ด้วยของประเทศไทย พื้นที่ปลูกลำไยรวม 423,618 ไร่และมีแนวโน้มเพิ่มพื้นที่การปลูกมากยิ่งขึ้น

ลำไยเป็นไม้ผลเศรษฐกิจสำคัญที่รัฐบาลจัดให้อยู่ในกลุ่มสินค้าเพื่อการส่งออก มูลค่าการส่งออกสูงปีละหลายพันบาท ทั้งในรูปลำไยสด อบแห้ง แช่แข็ง และลำไยกระป๋อง ในปี พ.ศ. 2546 มีการส่งออกลำไยในรูปลำไยแห้ง ลำไยสด ลำไยบรรจุภาชนะอัดลม และลำไยแช่เย็นจนแข็ง ปริมาณ 155,437 ตัน คิดเป็นมูลค่า 4,725.622 ล้านบาท ปี พ.ศ.2547 ส่งปริมาณ 199,072 ตัน คิดเป็นมูลค่า 4,137.530 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2548 ส่งออกปริมาณ 241,875 ตัน คิดเป็นมูลค่า 4,992.330

ล้านบาท ลำไยเป็นไม้ผลที่ทำรายได้สูงให้กับประเทศชนิดหนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับผลไม้ชนิดอื่น เพราะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่ว่าจะด้านรสชาติหรือกลิ่นผลไม้ชนิดอื่นทดแทนได้ยาก

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2549 : 50) ได้แสดงสถิติพื้นที่เพาะปลูกลำไยของในปี พ.ศ.2547 มีจำนวน 912,934 ไร่ ปี พ.ศ.2548 มีจำนวน 978,631 ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต ปี พ.ศ.2537 มีจำนวน 680,294 ไร่ ในปี พ.ศ.2548 มีจำนวน 820,985 ไร่ ผลผลิตปี พ.ศ.2547 มีจำนวน 597,272 ตัน ปี พ.ศ.2548 มีจำนวน 712,176 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 867-878 กิโลกรัมต่อไร่ ภาคเหนือปลูกมากที่สุด มีจำนวน 823,944 ไร่ ในปี 2547 และปี พ.ศ.2548 มีจำนวน 888,090 ไร่ รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 50,157-50,932 ไร่ สุดท้ายภาคกลาง ปี พ.ศ.2547,2548 ที่มีจำนวน 38,833 ไร่และ มีจำนวน 39,609 ไร่ ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลำไยที่จังหวัดเลย หนองคาย และนครราชสีมา ในจังหวัด นครราชสีมา พื้นที่ปลูกใน พ.ศ.2547,2548 ที่ 1,923 ไร่ และ 1,958 ไร่ ตามลำดับ ผลผลิตทั้งหมด 1,153 ตัน และ 1,089 ตัน เฉลี่ยผลผลิตต่อไร่ 637-732 กิโลกรัมต่อไร่

ในปัจจุบันการลงทุนปลูกลำไย เป็นการลงทุนระยะยาวและต้องใช้เงินทุนสูงในระยะแรก และต้องอาศัยระยะเวลาานานกว่าจะได้รับผลผลิต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของผู้ปลูกลำไย รวมทั้งสภาพแวดล้อมด้านการผลิตลำไยเพื่อการค้า ตลอดจนระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการทำสวนลำไย เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจของเกษตรกรผู้ทำสวนลำไย และผู้คิดจะลงทุนปลูกลำไย ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจะได้ผลประโยชน์จากผลการศึกษา นำมาใช้ประกอบการพิจารณา กำหนดแนวทางมาตรการในการส่งเสริม และสนับสนุนผู้ที่ลงทุนทำสวนลำไยในจังหวัด นครราชสีมา ซึ่งข้อมูลดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุนได้อย่างถูกต้องคุ้มค่ากับการลงทุนทำสวนลำไยต่อไป ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเรื่อง การผลิตและการลงทุนการผลิตของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1 เพื่อศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยในจังหวัด นครราชสีมา

2.2 เพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตลำไยในจังหวัด นครราชสีมา

2.3 เพื่อศึกษาสภาพการผลิตลำไยในจังหวัดนครราชสีมา

2.4 เพื่อศึกษาสภาพการลงทุนการผลิตลำไยในจังหวัดนครราชสีมา

2.5 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยในจังหวัดนครราชสีมา

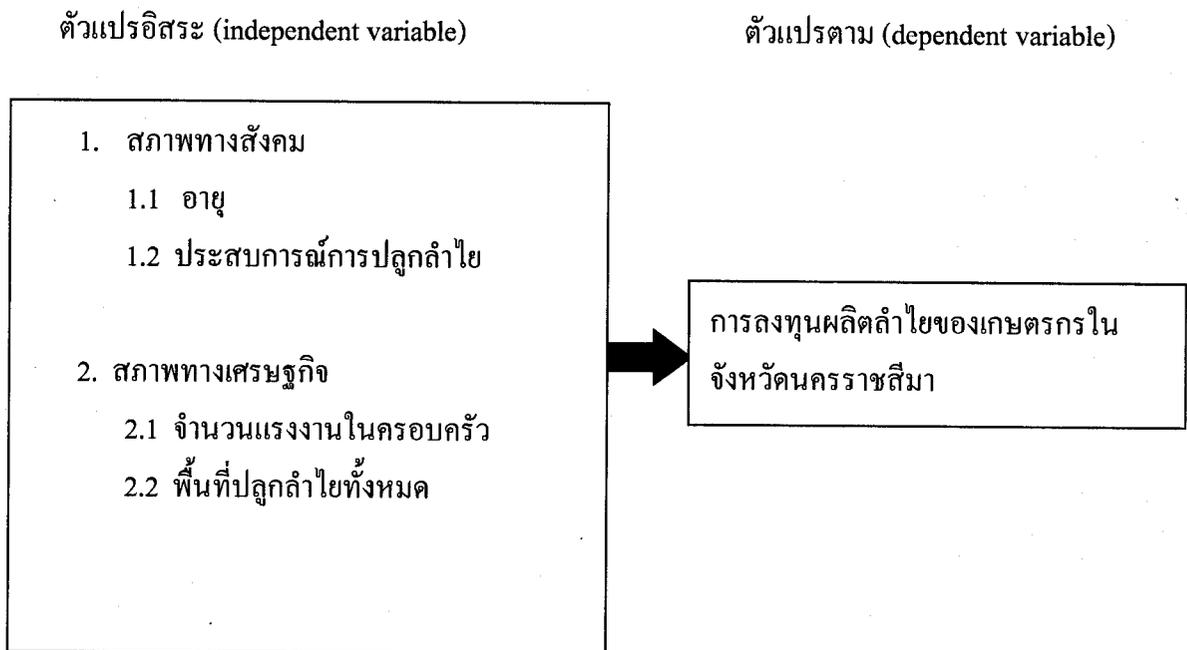
3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาการผลิตและการลงทุนการผลิตลำไยของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา สามารถนำมากำหนดเป็นตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ สภาพทางสังคม ได้แก่ อายุ ประสิทธิภาพการปลูกลำไย และสภาพทางเศรษฐกิจ จำนวนแรงงาน

3.2 ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสภาพการผลิตและการลงทุนการผลิตลำไยของเกษตรกร

โดยสรุปเป็นแบบจำลองกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย (conceptual framework)

4. สมมติฐานการวิจัย

อายุ ประสบการณ์การปลูกลำไย จำนวนแรงงาน ขนาดของพื้นที่ มีความสัมพันธ์ต่อการผลิตและการลงทุนการผลิตลำไยของเกษตรกร

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาการผลิตและการลงทุนการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยในอำเภอครบุรี เสิงสาง วังน้ำเขียว สีคิ้วและอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาเท่านั้น

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ได้กำหนดคำจำกัดความใช้ในการวิจัย เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะขึ้นดังนี้

6.1 “เกษตรกรผู้ปลูกลำไย” หมายถึง ผู้ทำเกษตรกรรมการใช้ที่ดินเพาะปลูกลำไยในจังหวัดนครราชสีมา

6.2 “ลำไย” หมายถึง ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Dimorcarpus longan* Lour อยู่ในวงศ์ Sapindaceae ผลกลม รสหวาน พันธุ์ที่เป็นไม้เถา เรียก ลำไยเครือ *Dimorcarpus longan* Lour var. *obtusus*. Leenh.(พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน,2542 : 1012)

6.3 “การใช้เทคโนโลยีการผลิตลำไย” หมายถึง การนำปัจจัยในการผลิตลำไย ได้แก่ พันธุ์ปลูก กรรมวิธีการปลูก การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช การอนุรักษ์ดินและน้ำ การเก็บเกี่ยว ตลอดจนวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว มาใช้

6.4 “สภาพการผลิตลำไย” หมายถึง การนำปัจจัยการผลิต เช่นเงิน ที่ดิน ปุ๋ย ยาฆ่าแมลงและอื่น ๆ เพื่อนำมาผลิตลำไยให้ได้ผลผลิตเพื่อจำหน่าย

6.5 “การลงทุนการผลิตลำไย” หมายถึง ต้นทุนการผลิตลำไย เช่นต้นทุนการผลิตผันแปร ซึ่งประกอบไปด้วย ค่าจ้างได้แก่ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายการซื้อเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด ค่าปุ๋ยคอก ค่าปุ๋ยเคมี ค่าน้ำหมักชีวภาพ ฮอร์โมนพืช ยากำจัดแมลงศัตรูพืช ยาป้องกันโรค ค่ายากำจัดวัชพืช ค่าไถ ค่าพรวนดินกำจัดวัชพืช ค่าน้ำมันในการฉีดพ่นปุ๋ย สารเคมี ค่าไฟฟ้า น้ำมันสูบน้ำ ค่าไม้ค้ำยันต้น และอื่น ๆ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่องนี้มีความสำคัญ เนื่องจากลำไยเป็นพืชผลิตเพื่อเพื่อบริโภคในประเทศและมีการส่งออก จึงสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการวางแผนการผลิต การกำหนดแผนการส่งเสริมในจังหวัดนครราชสีมา และเกษตรกร สามารถนำความรู้เรื่องการผลิตและต้นทุนการผลิตสำหรับการผลิตลำไยไปใช้อย่างเกิดประโยชน์